

Handläggare
Kristina Ansaldo
Telefon: 08-508 33 087

Till
Utbildningsnämnden
2020-05-28

Endast erbjuda lagstadgad undervisning i hemspråk till förmån för undervisning i svenska

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2020/298

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till utbildningsnämnden för besvarande. I motionen föreslår Peter Wallmark (SD) att ingen undervisning i hemspråk, förutom den som följer enligt lag, ska erbjudas stadens elever samt att undervisningen i svenska språket utökas för elever med ett annat modersmål än svenska. I motionen framförs synpunkter om att elever som läser modersmål har bristfälliga kunskaper i svenska språket och att detta medför att eleverna inte har behörighet till gymnasiet.

Stockholms stad erbjuder modersmålsundervisning till elever som är berättigade att läsa ämnet utifrån skollag, grundskoleförordning och gymnasieförordning. Alla elever har rätt till lagstadgad undervisning i ämnena svenska eller svenska som andraspråk. Elever i Stockholms stads skolor som är i behov av stöd i ämnet svenska eller svenska som andraspråk har rätt till specialpedagogiskt stöd. Förvaltningen ser inga skäl att ändra den nuvarande hanteringen som utgår från gällande regelverk och avstyrker därför motionens förslag.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har mottagit en motion om att endast erbjuda lagstadgad undervisning i hemspråk till förmån för undervisning i svenska på remiss från kommunstyrelsen.

Peter Wallmark (SD) framför att elever som läser modersmål har bristfälliga kunskaper i svenska språket och att detta medför att eleverna inte har behörighet till gymnasiet. Peter Wallmark hänvisar till nedåtgående kurvor i de skolor som har många elever med annat modersmål än svenska. Han menar att staden fortsätter att satsa enorma summor på hemspråksundervisning samtidigt som att det konstateras att de bristande och ökande svenskkunskaperna är ett stort problem.

Peter Wallmark föreslår därför att ingen undervisning i hemspråk, förutom den som följer enligt lag, ska erbjudas stadens elever och att staden utökar undervisningen i det svenska språket för elever med ett annat modersmål än svenska.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen, avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 maj 2020. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 13 maj 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Alla elevers rätt till en likvärdig utbildning är en av de grundläggande principerna för det svenska skolväsendet. Stockholms stad erbjuder modersmålsundervisning utifrån det nationella regelverket.

Begreppet hemspråksundervisning byttes 1997 ut till begreppet modersmålsundervisning. Modersmål är ett eget ämne i skolan och har därmed en kursplan med syfte, centralt innehåll och kunskapskrav.

Modersmålsundervisningen regleras i skollagen, grundskoleförordningen och gymnasieförordningen; dessa stadgar att

kommunen är skyldig att erbjuda elever modersmålsundervisning. Undervisningen är frivillig och vårdnadshavare eller elev, beroende på skolform, anmäler sitt intresse att delta i undervisningen. Elevens grundläggande kunskaper i språket avgör om eleven har rätt till undervisning. Elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna har rätt till modersmålsundervisning oavsett grundläggande kunskaper.

Utbildningsförvaltningen följer lag och förordningar som reglerar undervisningen i modersmål. Alla elever som efterfrågar modersmålsundervisning och som har grundläggande kunskaper i språket erbjuds sådan om lämplig lärare finns och om minst fem elever önskar undervisning inom ett språk. Modersmålsämnet anordnas som språkval, elevens val, inom ramen för skolans val eller ligger utanför ordinarie timplan.

För att elever som deltar i undervisningen ska ha förutsättningar för en likvärdig utbildning och en likvärdig möjlighet att uppnå de fastställda kunskapsmålen i ämnet modersmål tillhandahåller utbildningsförvaltningen undervisning om 60 minuter per vecka för mindre grupper och 90 minuter för större grupper.

Alla elever med grundläggande kunskaper i sitt modersmål i Stockholms kommunala skolor har rätt att studera ämnet under nio år i grundskolan.

Skolans verksamhet ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Både svensk och internationell forskning visar att modersmålsundervisning har en positiv inverkan på flerspråkiga elevers tillägnande av majoritetsspråket (här: svenska) och deras övergripande skolprestationer.

Alla elever har rätt till lagstadgad undervisning i ämnena svenska/svenska som andraspråk. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag och ska sträva mot att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Elever i Stockholms stads skolor i behov av stöd i ämnet svenska eller svenska som andraspråk har rätt till specialpedagogiskt stöd. För nyanlända elever i behov av fler undervisningstimmar i svenska kan skolan organisera undervisningen utifrån en prioriterad timplan i de obligatoriska skolformerna, samt språkintrödnation i gymnasieskolan.

Mot bakgrund av ovanstående beskrivning ser förvaltningen inga skäl att ändra på den nuvarande hanteringen och avstyrker därför motionens förslag.

Konsekvenser för jämställdhet

Då ärendet utgör svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Paragrafen justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Motion om att endast erbjuda lagstadgad undervisning i hemspråk till förmån för undervisning i svenska